

**Олександр Іванович
КУРОК**

Ректор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, доктор історичних наук, професор.

Rector of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University, Doctor of Historic Sciences, Professor

**Володимир
Павлович
ЗІНЧЕНКО**

Проректор з наукової роботи і міжнародних зв'язків Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, кандидат педагогічних наук, доцент.

Vice Rector for Scientific Work and International Ties of the Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

**Сергій Анатолійович
КУРТАСЬ**

Аспірант Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Postgraduate Student at the Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ТА ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ОЦІНЮВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТЬОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

У публікації обґрунтовуються педагогічні умови та засоби, що сприяють формуванню та становленню оцінювальної компетентності майбутнього викладача вищої школи у процесі магістерської підготовки. До цих умов віднесено: посилення мотивації до оволодіння компетентністю у сфері оцінювання; забезпечення взаємодії викладачів у оцінюванні навчальних досягнень магістрантів; систематизація підготовки до здійснення оцінювальної діяльності шляхом упровадження спеціального навчального курсу; поетапне оволодіння сучасними оцінювальними методами; активне залучення

магістрантів до оцінювальної діяльності під час стажування; моніторинг готовності магістрантів до оцінювальної діяльності.

Надається коротка характеристика кожної запропонованої педагогічної умови та засобів, з допомогою яких вона реалізується.

Одним із важливих аспектів магістерської підготовки незалежно від спеціальності формування у фахівців готовності до викладацької діяльності, необхідною складовою якої є здатність до оцінювання навчальних досягнень студентів та слухачів – оцінювальна компетентність. У теорії та практиці магістерської підготовки склалась низка суперечностей, що визначають потребу в дослідженні процесу та засобів формування оцінювальної компетентності. Це суперечності між:

– необхідністю якісного проведення оцінювання навчальних досягнень студентів та недостатнім рівнем готовності до цього майбутніх викладачів вищої школи;

– інтегрованою підготовкою майбутніх викладачів вищої школи та відсутністю в ній орієнтації на формування оцінювальної компетентності в процесі магістерської підготовки;

– наявністю у програмах окремих навчальних дисциплін фрагментарних інформаційних блоків щодо оцінювання навчальних досягнень та фактичною відсутністю на практиці взаємозв'язку та міжпредметної взаємодії між ними.

Професійна підготовка майбутніх викладачів вищої школи має специфічні особливості, а тому одним із важливих завдань є обґрунтування педагогічних умов та засобів, що

забезпечують формування у них оцінювальної компетентності.

Аналіз науково-педагогічних джерел стану розробки проблеми визначення поняття “педагогічні умови” засвідчив, що її розв'язання є предметом досліджень таких дослідників, як А. Алексюк, О. Бражнич, С. Висоцький, М. Зверєва, Л. Іллічов, М. Кондаков, Л. Коршунова, О. Пехота, Р. Серьожникова, О. Соколенко, О. Федорова та ін., які розглядають їх переважно як “філософську категорію” [8, с. 482], як “середовище” [4, с. 556], як “положення” [2, с. 6 – 11], як “сукупність об'єктивних можливостей” [6], як “обставини” [1, с. 90 – 94], як “комплекс взаємообумовлених заходів” [7], як “чинники” [5]. Проте зазначені фахівці не займались спеціальним вивченням педагогічних умов формування оцінювальної компетентності майбутніх викладачів у процесі магістерської підготовки.

Метою статті є обґрунтування педагогічних умов, що сприятимуть ефективній реалізації процесу формування оцінювальної компетентності майбутніх викладачів вищої школи та засобів їх реалізації у процесі магістерської підготовки.

На основі аналізу науково-педагогічних досліджень та власного бачення проблеми, ми визначаємо “педагогічні умови” як структурну оболонку моделі чи технології; як сукупність елементів освітнього

середовища, що сприяють успішному досягненню поставленої задачі; як комплекс засобів чи обставин, від яких у подальшому залежатиме ефективність та результативність процесу підготовки фахівців. Стосовно проблеми нашого дослідження зміст поняття *“педагогічні умови формування оцінювальної компетентності майбутнього викладача вищої школи”* трактуємо як взаємопов'язану сукупність освітніх заходів, які забезпечують високу ефективність та результативність процесу формування у магістрантів усіх складників готовності до здійснення оцінювальної діяльності.

Унаслідок проведеної роботи були визначені такі педагогічні умови, що покликані забезпечити ефективність формування оцінювальної компетентності майбутніх викладачів вищої школи у процесі магістерської підготовки: посилення мотивації майбутніх викладачів до підвищення компетентності у сфері оцінювання навчальних досягнень; забезпечення взаємодії викладачів, які викладають різні предмети, в оцінюванні навчальних досягнень магістрантів; систематизація підготовки майбутніх викладачів до здійснення оцінювальної діяльності шляхом упровадження спеціального навчального курсу *“Підготовка майбутнього викладача до оцінювальної діяльності”*; поетапне оволодіння майбутніми викладачами сучасними оцінювальними методами та їх закріплення на практиці; активне залучення магістрантів до оцінювальної роботи у період стажування; системний моніторинг стану готовності магістрантів до здійснення оцінювальної діяльності.

Перша педагогічна умова – посилення мотивації майбутніх

викладачів до власного професійного зростання та самовдосконалення у сфері оцінювання навчальних досягнень. Ця умова ґрунтується на переконанні, що готовність майбутніх викладачів вищої школи до оцінювальної діяльності суттєво залежить від мотиваційної сфери фахівця та ступеня сформованості ціннісних орієнтацій, адже мотивація є передумовою поведінки особистості, яка спонукає, спрямовує й організовує поведінку, а також надає особистісного сенсу та значущості майбутній професійній педагогічній діяльності. У разі наявності позитивно спрямованої мотивації професійна діяльність набуває чіткого особистісного змісту, що сприяє перетворенню зовнішньо сформульованих цілей на внутрішні особистісні потреби. Позитивна мотивація є системою цінностей, які особистість чітко усвідомлює і переводить в особистісні принципи, переконання, установки та зміст майбутньої професійної діяльності. Реалізації зазначеної педагогічної умови сприяють такі чинники: поєднання групових та індивідуальних форм навчальної діяльності; співвіднесення навчального матеріалу з майбутньою оцінювальною діяльністю; моделювання ситуацій, які вимагають підтримки або спонукання до діяльності; ознайомлення з майбутньою професійною викладацькою та оцінювальною діяльністю; ознайомлення з вимогами, які висуваються до знань, умінь і якостей особистості фахівця; створення уявлень про викладача вищої школи, усвідомлення ближніх і кінцевих цілей професійного навчання; складання об'єктивної професійної самооцінки магістранта;

формування ціннісних орієнтацій, що пов'язані з професійною діяльністю.

Другою педагогічною умовою формування оцінювальної компетентності майбутнього викладача вищої школи вважаємо забезпечення взаємодії викладачів, які викладають різні предмети, в оцінюванні навчальних досягнень магістрантів. Взаємодія викладачів у процесі підготовки магістрантів до оцінювальної діяльності має здійснюватися за умов виконання таких вимог: організаційно-педагогічних: проведення спільних нарад з обговорення проблемних питань оцінювальної діяльності; узгодження напрямів і форм спільної оцінювальної діяльності; створення особистісно-розвивального середовища, ситуації успіху для магістрантів; стимулювання оцінювальної активності; опора на суб'єктивний досвід магістранта; стимулювання процесів самовдосконалення, самопізнання і самовизначення майбутніх викладачів; широке використання можливостей засобів оцінювальної роботи; забезпечення постійного обміну інформацією через комунікативні зв'язки "викладач" – "майбутній викладач"; дидактичних: формування цілей і завдань спільної оцінювальної роботи; визначення змісту, методів, форм і засобів проведення запланованих оцінювальних заходів; формування світогляду магістрантів з урахуванням особливостей майбутньої професії, розвиток у них пізнавальних інтересів; формування вмінь магістрантів самостійно здобувати оцінювальні знання і застосовувати їх на практиці; використання наочності та аудіовізуальних засобів навчання, комп'ютерної техніки; раціональне

використання часу під час проведення оцінювання; контроль і регулювання оцінювальної діяльності; оцінювання результатів оцінювальної діяльності; методичних: розробка та впровадження плану спільних оцінювальних заходів, робочої програми спеціального курсу підготовки майбутніх викладачів до оцінювання навчальних досягнень студентів, методичних рекомендацій з організації процесу оцінювання знань; взаємне методичне консультування щодо особливостей проведення конкретних оцінювальних заходів; розробка тестових та індивідуальних завдань, планів проведення лекцій, бесід, семінарів, тренінгів, дискусій, круглих столів; розробка методичних рекомендацій для магістрантів з оцінювання; самовдосконалення та підвищення педагогічної майстерності, педагогічний такт і культура мови; використання на практиці технік взаємного оцінювання. Прикладом цільового забезпечення взаємодії викладачів різних кафедр щодо оцінювання навчальних досягнень магістрантів є проведення спеціально розробленого науково-методичного семінару з теми – "Оцінювання навчальних досягнень: теорія і практика". Такий науково-методичний семінар як одна із форм поширення методико-педагогічних знань покликаний ознайомити викладачів із сучасними концепціями, положеннями та технологіями щодо оцінювання навчальних досягнень студентів, апробувати їх наукові роботи у цій галузі.

Систематизація підготовки майбутніх викладачів до здійснення оцінювальної діяльності шляхом упровадження спеціального навчального курсу "Підготовка майбутнього викладача до

оцінювальної діяльності” є третьою педагогічною умовою формування оцінювальної компетентності майбутнього викладача вищої школи. Відсутність системності у викладі навчального матеріалу негативно впливає на формування готовності майбутніх викладачів вищої школи до здійснення оцінювальної діяльності. У більшості вищих педагогічних навчальних закладів організація та здійснення підготовки фахівців до оцінювання навчальних досягнень студентів відбувається на різних рівнях навчання та під час викладання різних дисциплін. Але варто зауважити, що цілі навчання окремих навчальних дисциплін не завжди збігаються з метою формування готовності до оцінювальної діяльності. Альтернативу такій ситуації вбачаємо у розробці та впровадженні у навчальний процес магістерської підготовки майбутніх викладачів спеціального навчального курсу “Підготовка майбутнього викладача до оцінювальної діяльності”.

Четвертою педагогічною умовою формування оцінювальної компетентності майбутнього викладача вищої школи ми визначили поетапне оволодіння майбутніми викладачами у процесі магістерської підготовки сучасними оцінювальними методами та їх закріплення на практиці. Зазначена педагогічна умова реалізується через поєднання таких етапів процесу формування оцінювальних знань та умінь магістранта:

- 1) початковий (допрофесійний) – передбачає спостереження під час навчання у загальноосвітньому навчальному закладі за діями вчителів при оцінці навчальних досягнень учнів; ознайомлення з особливостями словесної, цифрової, 12-бальної

систем оцінювання навчальних досягнень; отримання уявлення про такі форми оцінювання, як усне опитування, письмова контрольна робота, екзамен тощо; 2) проміжний (базова професійна підготовка) – передбачає спостереження під час навчання у вищому навчальному закладі за програмами підготовки бакалаврів за діями викладачів при оцінці навчальних досягнень студентів; ознайомлення з особливостями кредитно-модульної та рейтингової систем оцінювання навчальних досягнень; отримання уявлення про такі форми оцінювання, як колоквиум, семінар, залік, реферативне та курсове дослідження тощо; оволодіння традиційними методами оцінювання навчальних досягнень; 3) спеціальний – передбачає вивчення під час навчання у вищому навчальному закладі за програмами підготовки магістрів спеціальних навчальних дисциплін, пов'язаних із здійсненням оцінювальної діяльності з метою оволодіння майбутніми викладачами вищої школи теоретичними знаннями та практичними навичками; оволодіння традиційними та сучасними методами оцінювання навчальних досягнень студентів та їх закріплення на практиці; отримання уявлення про такі форми оцінювання, як тестування, моніторинг, портфоліо, проект, експертиза тощо; 4) післядипломний – передбачає продовження у професійній діяльності самоосвіти та самовдосконалення; набуття особистісного практичного досвіду та періодичного підвищення кваліфікації.

Спеціальний та післядипломний етапи для майбутнього викладача є принципово важливими, адже формується та вдосконалюється його

оцінювальний інструментарій. На цих етапах важливо досконало оволодіти методами оцінювання, які можна розділити на *традиційні та сучасні*. До традиційних методів оцінювання навчальних досягнень ми відносимо спостереження, усне опитування, письмову перевірку, графічну перевірку, практичну перевірку, самооцінювання та самоконтроль. До сучасних – анкетування, експертне оцінювання, метод проектів, моніторинг, портфоліо, рейтинг і тестування.

Визначимо зміст та особливості деяких із згаданих вище методів у контексті набуття майбутнім викладачем вищої школи навичок здійснення оцінювальної діяльності:

– *графічна перевірка*: спрямована на виявлення умінь і навичок студентів магістратури у процесі виконання ними різних видів графічних робіт. Дана робота сприяє: розвитку в магістрантів просторового мислення; оволодінню методами систематизації, узагальнення, моделювання опорних схем тощо; передбачає відповідь у вигляді складеної узагальненої наочної моделі, яка відображає певні відношення, взаємозв'язки у досліджуваному об'єкті або їх сукупності;

– *письмова перевірка*: використовується у формі контрольної роботи, твору, переказу, диктанту та ін. Мета письмової перевірки – з'ясування ступеня оволодіння магістрантами вміннями і навичками з предмета; існує можливість визначити і якість знань – їх правильність, точність, усвідомленість, уміння застосовувати ці знання на практиці; позитивним аспектом письмової перевірки є можливість за короткий час перевірити знання багатьох

магістрантів, зберігати результати перевірки, виявити деталі й неточності у їх відповідях; недоліком – є необхідність тривалого часу для перевірки робіт магістрантів, ймовірність зниження їх грамотності, якщо викладачі нехтують єдиними орфографічними вимогами;

– *практична перевірка*: передбачає виявлення вмій застосовувати знання на практиці, формувати уміння і навички; ретельний підхід до підготовки завдань, які б спонукали магістрантів до застосування знань у практиці і мали чітку професійну спрямованість;

– *самооцінювання*: передбачає наявність у майбутнього викладача навичок та умінь оцінювати себе як особистість, власні якості та здібності, поведінку; визначає критичність та вимогливість до себе, відношення до успіхів і невдач; впливає на ефективність діяльності і внутрішній розвиток; тісно пов'язана з рівнем домагань, цілей, які особистість перед собою ставить; адекватна самооцінка дозволяє правильно зіставляти свої сили із завданнями різної складності;

– *самоконтроль*: полягає у свідомому регулюванні власної діяльності з метою забезпечення таких її результатів, котрі б відповідали визначеним завданням, вимогам, нормам, правилам, еталонам, зразкам; мета самоконтролю – запобігання помилкам і їх виправлення; показником сформованості самоконтролю є усвідомлення магістрантом правильності плану діяльності та її операційного складу;

– *взаємооцінювання*: дає можливість закріплювати вивчений матеріал шляхом оцінювання студентами робіт один одного. Перевага даного методу полягає у

тому, що всі вони вчать відзначати сильні та слабкі сторони чужих робіт і, таким чином, аналізують власний прогрес. Особливості полягають у тому, що при використанні методу взаємооцінювання роботу оцінюють за заздалегідь визначеними критеріями; студент або група студентів, які оцінюють певну роботу, презентацію іншого студента чи групи студентів, отримують взаємну користь: як той, чію роботу оцінюють, так і той, хто оцінював; оцінювання робіт інших дозволяє побачити помилки у своїй роботі і при необхідності виправити їх;

– *спостереження*: застосовується для збору та узагальнення первинної інформації, одиницями якої є зафіксовані акти вербальної або невербальної поведінки; основна перевага – дає змогу безпосередньо вивчати взаємодії, зв'язки та відносини між людьми і робити обґрунтовані емпіричні узагальнення; застосування методу пов'язане з розробкою складних технічних прийомів, що забезпечують надійність даного спостереження. Магістранти залучаються до спостереження під час стажування, оцінюючи викладацьку діяльність колег;

– *усне опитування*: викладач ставить перед студентами магістратури запитання, вони мають дати на них відповіді, використовуючи слово. Даний метод сприяє розвитку в магістрантів уміння мислити, грамотно висловлювати думки в логічній послідовності, розвивати культуру усного мовлення; сприяє формуванню готовності до доцільного використання даного методу у своїй подальшій викладацькій роботі;

– *експертне оцінювання*: комплекс математичних і логічних процедур, спрямований на отримання певної

інформації, на її аналіз та узагальнення з метою підготовки і прийняття компетентного рішення; експертні методи оцінювання поділяють на кількісні та якісні. Магістранти залучаються до експертної оцінки навчальних посібників, програм, продуктів діяльності тощо.

– *метод проектів*: спосіб розв'язання певної проблеми, оформленої у вигляді вихідного продукту; “навчання через дію”, коли магістрант безпосередньо включається в активний пізнавальний процес: самостійно формулює проблему, збирає необхідну інформацію, знаходить і порівнює варіанти вирішення проблеми, робить висновки, аналізує власну діяльність, формуючи поступово щось нове й набуваючи нового навчального й життєвого досвіду; метод полягає у вирішенні певної проблеми, що потребує використання різних методів, засобів навчання та інтегрування знань, умінь, навичок із різних галузей науки, техніки, творчості; в основі методу проектів лежить проблемне навчання, зокрема: проблемно-пошукове; проблемно-розвивальне; продуктивне; творче; евристичне. Зазвичай проект є підсумком вивчення магістрантами певного розділу програми чи курсу;

– *моніторинг*: збір, обробка, зберігання та розповсюдження інформації про будь-яку систему або її окремі елементи, що орієнтована на інформаційне забезпечення управління даною системою, дає змогу зробити висновок про її стан у будь-який момент часу та дозволяє прогнозувати її розвиток; полягає у безперервному відстеженні стану та якості системи освіти і окремих її елементів; є інструментом управління якістю освіти, зокрема вищої, на

різних рівнях управління; залучення магістрантів до моніторингової діяльності формує у них елементи готовності як керівника освітнього закладу;

– *портфоліо*: демонструє уміння самостійно здобувати, аналізувати й ефективно використовувати інформацію, уміння раціонально працювати у світі, що постійно змінюється; структуру портфоліо складають загальні відомості про магістранта та різні аспекти його діяльності. Портфоліо призначене для того, щоб систематизувати накопичений досвід, знання, чіткіше визначити напрямки свого розвитку, полегшити допомогу або консультування з боку викладачів або більш кваліфікованих фахівців у даній сфері, а також зробити більш об'єктивною оцінку свого професійного рівня;

– *рейтинг*: ґрунтується на накопиченні оцінок за певний період навчання за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність; сума оцінок слугує кількісним показником якості навчально-пізнавальної діяльності магістранта порівняно з успіхами його однокурсників; принципово важливе значення має вибір шкали оцінювання, передбачення видів контролю окремих дій, що підлягають перевірці, вартість перевірочних робіт, успішність та рейтинг студента; для втілення важливі певні умови: готовність викладачів і студентів до її сприйняття; належне організаційно методичне забезпечення, зокрема обов'язкова самостійна робота студентів магістратури; впровадження модульного навчання; налагодження обліку роботи у формі спеціальних таблиць; застосування письмової перевірки знань тощо;

– *тестування*: система прийомів для випробування та оцінювання

окремих рис і властивостей студента. Тести вимагають дотримання суворої формалізації всіх етапів процедури тестування; стандартизації завдань і умов їх виконання; кваліфікації отриманих результатів і їх структурування відповідно до заданої програми; інтерпретації результатів згідно з попередньо визначеними критеріями. З метою формування оцінювальної компетентності магістранти широко залучаються до розробки і використання тестових завдань на різних навчальних дисциплінах [0; 0; 0].

П'ятою педагогічною умовою формування оцінювальної компетентності майбутнього викладача вищої школи постає *активне залучення магістрантів до оцінювальної роботи у період стажування*. Виконання оцінювальної роботи надає можливість набутти практичний досвід у розв'язанні актуальних проблем щодо оцінювання навчальних досягнень, розширити професійні знання, що виникають в процесі навчання, і сформувати відповідні практичні навички. Результатом здійснення оцінювальної діяльності під час стажування є узагальнення, систематизація, поглиблення, закріплення й практичне застосування знань, отриманих під час вивчення спеціального навчального курсу; розвиток у майбутніх викладачів практичних навичок оцінювати не тільки знання студентів, а й, зокрема, їх уміння щодо роботи з інформаційними ресурсами Інтернет-мережі.

Стажування майбутніх викладачів вищої школи у вищому навчальному закладі має важливе значення, адже воно надає можливості на практиці оволодіти сучасними методами та технологіями оцінювання навчальних досягнень, є оптимальним чинником

формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх викладачів, що забезпечують включеність студентів магістратури до професійного співтовариства та стимулює їх орієнтацію на педагогічні цінності у контексті професійної соціалізації. Основними вимогами до формування професійно-ціннісних орієнтацій у процесі стажування у вищій школі є:

– створення суб'єктного простору практикантів як певного середовища їх особистісно-професійної активності і розвитку для оволодіння різноманітними видами (формами) педагогічної діяльності;

– організація педагогічної підтримки майбутніх викладачів у процесі стажування у вищому навчальному закладі на основі введення програми тьюторського супроводу, що передбачає взаємодію супроводжуваного (практиканта) і супроводжуючого (тьютора), спрямованої на проектування особистісно-професійного розвитку студентів магістратури, попередження і подолання перешкод, негативних проявів у навчально-професійній діяльності;

– забезпечення взаємозв'язку етапів стажування (адаптаційного, навчально-методичного, організаційно-виховного), заснованих на оволодінні майбутніми викладачами певним досвідом (знаннями, емоційно-чуттєвими переживаннями, практичними діями, в тому числі оцінювання).

Комплексний характер стажування передбачає, що майбутній викладач за період навчання виконуватиме всі функції і види діяльності: проведення пробних лекційних та практичних занять, здійснення процедур оцінювання, проведення різних форм роботи зі студентами, робота з документацією навчального закладу

тощо. У контексті нашого дослідження її результатом є не лише отримання знань щодо специфіки та закономірностей організації оцінювальної діяльності викладача у вищому навчальному закладі: у майбутніх викладачів має сформуватися комплекс психолого-педагогічних умінь та навичок проведення оцінювальної діяльності. Зокрема, велике значення мають особисті вміння та навички створювати і використовувати у професійній діяльності сучасні оцінювальні інструменти.

Моніторинг стану готовності магістрантів до здійснення оцінювальної діяльності. Як умова передбачає розробку і застосування діагностичних методик для вивчення рівня сформованості готовності майбутніх викладачів вищої школи до професійної викладацької та оцінювальної діяльності; вивчення стану викладання спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін з урахуванням вимог формування готовності до оцінювальної діяльності; контроль успішності засвоєння системи знань, умінь і навичок майбутніми викладачами вищої школи; моніторинг успішності проходження майбутніми викладачами виробничих практик в умовах вищого навчального закладу.

Висновки.

Отже, охарактеризовані педагогічні умови є сприятливою основою для досягнення високого рівня розвитку оцінювальної компетентності майбутніх викладачів вищої школи, їх професійного зростання та самовдосконалення. Визначені педагогічні умови та засоби їх реалізації у системній єдності спрямовані на підготовку магістрантів до здійснення оцінювальної діяльності та створюють сприятливе середовище для навчання. Подальші розвідки

доцільно зосередити на розкритті особливостей розробки та впровадження методики формування оцінювальної компетентності

майбутніх викладачів вищої школи у процесі магістерської підготовки з урахуванням специфіки їх майбутньої діяльності.

Література

1. Булах І. Є. Основи педагогічного оцінювання. – Ч. І.: Теорія: [навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників] / І. Є. Булах. – К.: Майстер-клас, 2005. – 96 с.
2. Вілмут Дж. Оцінювання для навчання: [навчальний посібник] / Дж. Вілмут, І. Є. Булах, М. Р. Мруга. – К.: Майстер-клас, 2007. – 170 с.
3. Высоцкий С. В. Структура психолого-педагогических условий формирования поисково-творческой направленности личности в процессе обучения / С. В. Высоцкий // Науковий вісник Південноукраїнського ДПУ ім. К. Д. Ушинського: збірник наук. праць. – Одеса, 1999. – Вип. 8–9. – С. 90–94.
4. Коршунова Л. Н. Единство и различие значений терминов “условие” и “средство” в педагогике / Л. Н. Коршунова // Новые исследования в педагогической науке. – 1991. – № 1. – С. 6–11.
5. Куртась С. А. Оцінювальна компетентність викладача вищої школи: [навчальний посібник] / С. А. Куртась. – Суми: РВВ: СОІППО, 2012. – 100 с.
6. Логический словарь-справочник / [авт.-уклад. Н. И. Кондаков]. – М.: Наука, 1976. – 720 с.
7. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання: [навчальний посібник] / [А. М. Алексюк, А. А. Аюрзанайн, П. І. Підкасистий, В. А. Козаков та ін.]. – К.: ІСДО, 1993. – 336 с.
8. Педагогічне оцінювання і тестування: правила, стандарти, відповідальність [наукове видання] / [Я. Я. Болюбаш, І. Є. Булах, М. Р. Мруга, І. В. Філончук]. – К.: Майстер-клас, 2007. – 272 с.
9. Серьожникова Р. К. Основи психології і педагогіки: [навчальний посібник] / Р. К. Серьожникова, Н. Д. Пархоменко, Л. С. Яковицька. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 243 с.
10. Соколенко О. І. Формування ціннісного ставлення студентів вищих педагогічних навчальних закладів до свого здоров'я: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / О. І. Соколенко. – Луганськ, 2008. – 209 с.
11. Философский энциклопедический словарь / [авт.-сост. Л. Ф. Ильичёв, П. Н. Федосеев, С. М. Ковалёв, В. Г. Панов]. – М.: Советская энциклопедия, 1983. – 840 с.

КУРОК АЛЕКСАНДР ИВАНОВИЧ,
ЗИНЧЕНКО ВЛАДИМИР ПАВЛОВИЧ,
КУРТАСЬ СЕРГЕЙ АНАТОЛЬЕВИЧ.
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ И
СРЕДСТВА ФОРМИРОВАНИЯ
ОЦЕНИВАЮЩЕЙ
КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО
ПРЕПОДАВАТЕЛЯ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ

В публикации обосновываются педагогические условия и средства, которые способствуют формированию и становлению оценивающей компетентности будущего преподавателя высшей школы в процессе магистерской подготовки. К этим условиям относятся: усиление мотивации к овладению компетентностью в сфере оценивания; обеспечение взаимодействия преподавателей в оценивании учебных достижений магистрантов; систематизация подготовки к осуществлению оценивающей деятельности путем внедрения специального учебного курса; поэтапное овладение современными оценивающими методами; активное привлечение магистрантов к оценивающей деятельности во время стажировки; мониторинг готовности магистрантов к оценивающей деятельности.

Предоставляется короткая характеристика каждого предложенного педагогического условия и средств, с помощью которых она реализуется.

KUROK OLEKSANDR,
ZINCHENKO VOLODYMYR,
KURTAS SERGIY.
PEDAGOGICAL CONDITIONS AND
MEANS OF FORMING THE HIGHER
SCHOOL FUTURE TEACHERS
EVALUATIVE COMPETENCE

The article considers the pedagogical conditions and means promoting the effective development of the higher school future teacher evaluative competence in the course of Master training.

The brief characteristic of every suggested pedagogical condition and features of its influence on professional growth and self-improvement of the future teachers are given.